

IMPACTUL MIJLOACELOR DE COMUNICARE ÎN MASĂ ASUPRA EVOLUȚIEI DIPLOMAȚIEI REPUBLICII MOLDOVA LA ETAPA CONTEMPORANĂ

*Ludmila NOFIT, Facultatea de Relații Internaționale,
Științe Politice și Administrative*

The role of the mass media is determined by their presence in politics, economics and in the socio-cultural sphere, especially in the context of modernizing the means of mass communication and creation of a global information space. Therefore, it requires state institutions to adapt to the new trends coming from media space to ensure the transparency of domestic and foreign political decisions. One of the most frequently problems is the delicate relationship between the media and politics. Because some of the political information is not intended for the general public, as a result, there is a reinterpretation of the events whose consequences can influence policy decisions at domestic and foreign level.

Mijloacele de comunicare în masă, în ultima perioadă de timp, tot mai mult sunt interconectate cu activitatea diplomatică a statelor. Astfel, merită de atenționat faptul că, pe lângă funcția de informare, comunicare, supraveghere, simultan, acestea manipulează opinia publică. Au efectul de a dezechilibra societatea prin oferirea abundentă a informațiilor, asupra cărora principalele instituții guvernamentale nu dețin un control total. În acest context, savantul rus Baluev D. a menționat că „revoluția informațională a redus semnificativ, poate nu în întregime, abilitatea statului de a controla informația oferită populației” [1, p.3]. Prin urmare, informația devine o resursă strategică, care trebuie să fie gestionată într-un mod efectiv. Diplomația se desfășoară în mod normal prin intermediul interacțiunii formale între diferite state suverane. Acum, folosind tehnologiile de conectare și rețelele mass-media de socializare, se adresează direct oamenilor, iar aceștia, la rândul lor, interacționează global. Astfel, internetul, rețeaua web, telefoanele mobile, imaginile digitale și alte tehnologii informaționale și de comunicare au schimbat mediul de activitate al diplomației. Factorii care au stat la baza acestui fenomen sunt: „viteza de aplicare, creșterea capacității și scăderea costurilor” [2, p.5].

Problema democratizării instituțiilor media din Republica Moldova a fost cercetată de nenumărate ori și continuă să prezinte interes major în condițiile mediatizării excesive a politicii. Astfel, V.Moraru a atribuit o nouă funcție mass-media din RM, și anume cea de „observator benevol al incitantelor evenimente, martor ocular și autor de dezvăluiri spectaculoase” [3, p.67]. Din acest motiv apare interesul mercantilor față de mijloacele de comunicare în masă pentru instituțiile guvernamentale, dar și pentru partidele politice în vederea influențării opiniei publice. Drept consecință, varietatea instituțiilor mass-media nu prezintă decât un „conglomerat de mecanisme”[4, p.11],

menite să apere interesele funcționarilor publici sau ale sponsorilor, și nicidecum interesele publice. În cele din urmă, este dificil să găsești materiale realizate de instituțiile media autohtonă, care urmăresc cu strictețe informarea individului fără al „intoxica” cu anumite comentarii care fie favorizează, sau defăimează o formațiune sau persoană politică. Mass-media reprezintă, totuși, o putere care cuprinde o mulțime de oameni din diferite părți ale lumii și deseori prezentarea unui punct de vedere de către mijloacele de comunicare în masă în oricare țară este perceput ca poziția oficială a statului respectiv.

Politica externă a unui stat independent și suveran reprezintă cartea sa de vizită pe scena internațională. Aceasta în mod automat îi identifică un loc în rândul puterilor politice, iar prin participarea sa pe arena internațională denotă trăsătura activismului politic al statului. Formarea și consolidarea serviciului diplomatic al Republicii Moldova a reprezentat un proces mai mult sau mai puțin complicat, deoarece țara noastră nu dispunea de un cadru juridic, nu avea cadre diplomatice cu un nivel înalt de pregătire, lipsea experiența în domeniul relațiilor internaționale, precum și o bază de date privind normele și principiile de drept internațional. Toate acestea au creat dificultăți la acel moment, fiind înregistrate și anumite rezultate pozitive.

Este evident faptul că diplomația reprezintă o activitate care servește și asigură buna funcționare a relațiilor între state, fiind menită să creeze cele mai favorabile condiții pentru ca aceste raporturi să se desfășoare normal și să nu fie percepute în mod greșit. În cele din urmă, trebuie de specificat că Republica Moldova este un stat tânăr, încă în proces de democratizare și modernizare, iar diplomația moldovenească este și ea în curs de consolidare și îmbunătățire.

În condițiile dezvoltării și accentuării rolului mijloacelor de comunicare în masă în procesul de luare a deciziilor de politică internă și externă, diplomația Moldovei are unele restanțe. În acest sens, au fost identificate următoarele vulnerabilități: lipsa unei colaborări permanente dintre Ministerul de Externe și instituțiile mass-media, lipsa de receptivitate a colaboratorilor MAEIE la solicitarea reprezentanților media de a oferi anumite informații suplimentare. În cele din urmă, goana după știri senzaționale a jurnaliștilor împiedică activitatea ordinară a funcționarilor din cadrul ministerului, iar mass-media reinterpretează evenimentele în conformitate cu punctul său de vedere. Apreciind rolul mass-media în cadrul diplomației moldovenești, colaboratorii MAEIE au ținut să remarce că nu ar fi normal ca mijloacele de comunicare în masă să influențeze activitatea diplomatică. În opinia lor, problemele care afectează relația dintre aceste două componente ale societății este informarea greșită a cetățenilor ca urmare a gafelor comise de jurnaliști, neverificarea știrilor publicate, în special cu instituțiile serviciului diplomatic al RM. Astfel, asistăm la o contradicție și acuzare reciprocă dintre reprezentanții mass-media autohtone și funcționarii

din cadrul Ministerului de Externe. S-a constatat că lipsește un atașat de presă capabil să facă față oricăror cerințe și provocări venite din partea spațiului mediatic, care să interacționeze cu publicul de acasă și de peste hotare în vederea promovării imaginii RM. Astfel, rolul serviciului de presă din cadrul ambasadelor Republicii Moldova din afara țării se rezumă la prezentarea unor declarații oficiale, informații cu privire la careva evenimente, îndeplinind mai mult funcții de formă, și mai puțin de conținut.

În condițiile dezvoltării noilor tehnologii informaționale tot mai mult se speculează ideea înlocuirii diplomației tradiționale cu una nouă, și anume înstituirea unei ambasade virtuale. În ciuda celor relatate, ambasadorul E.Ciobu este de părerea că „cât vor exista statele va fi nevoie de reprezentarea lor reciprocă. În munca diplomatică, deseori un contact nemijlocit cu partenerul oferă mult mai mult decât studierea a sute de pagini de informație scrisă sau electronică la problema ce se abordează”. Reprezentanții mass-media, la fel, sunt de părerea că nu poate fi posibilă o înlocuire a diplomatului, specificând că chiar dacă sunt create aceste ambasade virtuale nu este suficient, deoarece contactul personal, abilitățile profesionale ale diplomatului sunt prioritare, determinând modul în care vor evalua relațiile între statele respective. Tehnologiile informaționale vin ca un ajutor sau ca o completare, și nu ca o înlocuire a ambasadorului.

În urma celor expuse, putem concluziona că structurile mediatice din Republica Moldova, chiar și cu statutul de „parțial libere”, manifestă interes față de factorii de decizie politică. Problema constă în monopolizarea și politizarea excesivă a mass-media locale și lipsa unor materiale analitice de valoare, care ar contribui la formarea unei opinii publice integre și la consolidarea societății moldovenești. Republica Moldova trebuie să depună eforturi considerabile pentru dezvoltarea unui cadru instituțional efectiv și a unei diplomații de calitate, să asigure transparența activităților acestora prin intermediul mijloacelor de comunicare în masă întru edificarea unei societăți civile formatoare de opinie publică și promovare a statului de drept.

Referințe:

1. БАЛУЕВ, Д. Новые информационные технологии и современные международные отношения. В: *IREX „Полемика”*. 2012. [Accesat 04.03.2013] Disponibil: <http://www.irex.ru/press/pub/polemika/02/bal/>.
2. GRANT, R. *The democratisation of diplomacy: negotiating with the internet*. Netherlands: Netherlands Institute of International Relations „Clingendael”, 2005. 38p.
3. MORARU, V. *Mass-media și politica*. Chișinău: USM, 2001. 206p.
4. HODOROJA, V. Mecanismul național-statal mass-media ca mijloc de promovare și formare a imaginii politice a Republicii Moldova (realități și perspective). În: *Moldoscopie (Probleme de analiză politică)*, 2006, nr.1 (XXXII), p.10-18.

*Recomandat
Andrei ILAȘCIUC, lect. univ.*